

1.

Algemene en zaligmakende genade verschillen niet alleen in graad, maar ook in aard en soort¹

Algemeen en bijzonder

Uitdrukkingen als ‘algemene genade’ en ‘bijzondere of zaligmakende genade’ kunnen verschillend worden opgevat. Ze kunnen verschillende soorten invloed van Gods Geest op de harten van mensen betekenen, of verschillende vruchten en gevolgen van die invloed. Soms wordt verondersteld dat de Geest van God enige invloed heeft op het verstand van mensen die geen ware christenen zijn. Men veronderstelt dan dat die neigingen en oefeningen van hun verstand, die ze

1. Noot vertaler: Deze en de andere twee verhandelingen in dit boek werden in 1865 voor de eerste keer gepubliceerd door Alexander Grosart, onder de titel *A Treatise on Grace* (Een verhandeling over genade). Het vormde een deel van *Selections from the Unpublished Writings of Jonathan Edwards*. Deze editie van Soli Deo Gloria (een imprint van Reformation Heritage Books) bevat diverse correcties ten opzichte van de originele tekst en is geredigeerd door Don Kistler.

gemeen hebben met de ware gelovigen, van goede aard zijn. Maar ook dat ze in zeker opzicht te danken zijn aan enige invloed of hulp van Gods Geest. Men veronderstelt dat er in de harten van ware christenen enkele dingen zijn die hun eigen zijn, en die uitnemender zijn dan alles wat in anderen te vinden is. Er is ook een werking van Gods Geest die anders is, en de waarde van die werking is te danken aan een hogere invloed en hulp dan de deugden van anderen. Zo wordt de uitdrukking ‘algemene genade’ soms gebruikt om dat soort werking of invloed van de Geest van God aan te duiden. Daar zijn die godsdienstige verworvenheden aan te danken, die zowel ware gelovigen als zondaren gemeen hebben. Het betekent dus zoveel als algemene hulp of bijstand. Soms worden daarmee de godsdienstige bekwaamheden bedoeld die de vruchten van deze hulp zijn.

Op dezelfde manier wordt de uitdrukking ‘bijzondere of zaligmakende genade’ gebruikt om de bijzondere soort of mate van invloed van Gods Geest aan te duiden waaruit zaligmakende daden en verworvenheden in de godvruchtigen voortkomen. Dat is hetzelfde als bijzondere en zaligmakende bijstand. Het kan ook gebruikt worden om die onderscheidende zaligmakende deugd zelf aan te duiden die de vrucht van deze hulp en bijstand is. Deze uitdrukkingen worden vaker in deze laatste betekenis gebruikt. Dat wil zeggen: niet voor algemene en bijzondere hulp, maar voor algemene en bijzondere (of zaligmakende) deugd, die de

vrucht is van die hulp. Zo zou ik deze uitdrukkingen in dit betoog ook willen opvatten.

Totaal verschillend

Bijzondere of zaligmakende genade in deze zin is niet alleen verschillend van algemene genade in graad, maar geheel daarvan verschillend in aard en soort. Natuurlijke mensen hebben niet alleen geen voldoende graad van deugd om ware gelovigen te zijn, maar ze hebben ook geen graad van die genade die in godvruchtige mensen is. Dat zijn de dingen die ik nu zal aantonen.

Dit blijkt in de eerste plaats duidelijk uit wat Christus zegt in Johannes 3:6. Daar spreekt Christus over de wedergeboorte, en zegt: 'Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is geest.' Nu, wat Christus in deze woorden ook bedoelt met de termen 'vlees' en 'geest', toch is duidelijk en onbetwistbaar dat Christus hier aan Nicodemus de noodzaak van een nieuwe geboorte wil laten zien. Dat is een andere geboorte dan zijn natuurlijke geboorte. Een man die alleen een eerste geboorte heeft ondergaan, heeft niets van datgene in zijn hart wat hij moet hebben om het Koninkrijk binnen te gaan. Hij heeft helemaal niets van wat Christus 'geest' noemt, wat dat ook moge zijn. Alles wat iemand heeft die alleen een natuurlijke geboorte heeft ondergaan, gaat niet

verder dan wat Christus ‘vlees’ noemt. Want hoezeer verrijnd en verheven het ook mag zijn, het kan toch niet verheven worden boven het vlees. Het is duidelijk dat Christus hier met ‘vlees’ en ‘geest’ twee dingen bedoelt. Die zijn van nature geheel verschillend. Een mens die niet wederom geboren is, kan niets hebben van een hogere natuur dan vlees. Daarom moeten wij opnieuw geboren worden.

Eenmaal geboren: vlees

Dat met vlees en geest bepaalde beginselen, naturen of eigenschappen worden bedoeld, die in hun aard geheel verschillend van en tegengesteld zijn aan elkaar, blijkt uit ook andere teksten. Met name: ‘Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen elkander, also dat gij niet doet hetgeen gij wilde’ (Gal. 5:17). En vers 19: ‘De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoerij, onreinheid, ontuchtigheid’, enzovoort. En vers 22: ‘Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid ...’ ‘Want die in zijns zelfs vlees zaait, zal uit het vlees verderfenis maaïen; maar die in de Geest zaait, zal uit de Geest het eeuwige leven maaïen’ (Gal. 6:8). ‘Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede’ (Rom. 8:6). ‘En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus’ (1 Kor. 3:1).

Hieruit blijkt dus dat mensen die niet wedergeboren zijn, geen enkele mate van dat beginsel of die kwaliteit hebben die de wedergeborenen hebben, waardoor ze recht hebben op het Koninkrijk der hemelen. Dit beginsel of deze eigenschap komt dan op geen andere manier naar buiten dan door geboorte. De geboorte waardoor het moet komen kan niet de eerste geboorte zijn, maar moet een nieuwe geboorte zijn. Als mensen die geen recht hebben op het Koninkrijk der hemelen zowel iets van de Geest als van het vlees zouden kunnen hebben, dan zou het argument van Christus onjuist zijn, dat ze niet in een staat van verlossing zijn. Door Christus' redenering wordt duidelijk dat ze deze twee tegengestelde beginselen niet samen in hun hart kunnen hebben. Het kan niet zo zijn dat sommigen 'vlees' en sommigen 'geest' zijn, dat het ene begeert tegen het andere. Ze zijn alleen vlees.

Wedergeboren door de Geest

Het enige beginsel in hen die zaligmakend bekeerd zijn en die, in de taal van de Schrift, genadevolle handelingen voortbrengen, wordt 'de geest' genoemd en staat tegenover 'het vlees'. Dit is datgene waarvan anderen niet alleen geen voldoende mate, maar helemaal niets hebben. Dit blijkt verder uit het feit dat de Schrift beide beweert. In Romeinen 8:9 staat in negatieve zin dat zij die de Geest niet hebben, niet van Christus zijn: 'Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in de Geest,

zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.' En de Schrift bevestigt ook in positieve zin dat zij die de Geest hebben, de Zijnen zijn: 'En hieraan kennen wij dat Hij in ons blijft, namelijk uit de Geest, Die Hij ons gegeven heeft' (1 Joh. 3:24). Dat wij de Geest van God in ons hart hebben wonen, wordt genoemd als een zeker teken dat personen recht hebben op de hemel. Dat wordt de verdienste van de toekomstige erfenis genoemd (vgl. 2 Kor. 1:22, 2 Kor. 5:5 en Ef. 1:14). Dat zou het niet zijn als anderen die geen recht op de erfenis hebben, iets daarvan in zich zouden hebben wonen.

Ja, dat zij die geen ware gelovigen zijn niets van de Geest hebben, geen part of deel ervan, is nog duidelijker omdat ze geen bepaalde 'beweging van de Geest hebben'. Een 'bezit van de Geest' wordt gegeven als een zeker teken van 'in Christus zijn'. 'Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft' (1 Joh. 4:13). Als zij die geen ware gelovigen zijn toch enige mate van dat geestelijk beginsel hebben, dan hebben ze wel wat, maar dat zou dus nog geen teken zijn dat iemand in Christus is. Als zij die geen zaligmakend deel aan Christus hebben, niets van de Geest hebben, dan hebben ze ook niets. Ze hebben geen graad van die genaden die de vruchten van de Geest zijn: 'Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoed-

digheid, matigheid' (Gal. 5:22). Die vruchten worden hier juist met die bedoeling genoemd opdat wij zouden weten of wij de Geest hebben of niet.

Bijzonder voorrecht

Zij die geen ware gelovigen zijn, en niet in een zalige staat verkeren, hebben niet zo veel van die heilige natuur en dat goddelijke beginsel dat in de harten van de ware gelovigen is. Ze hebben er bovendien ook geen deel aan. Want als het bijzondere voorrecht van ware gelovigen wordt genoemd dat ze 'deelgenoten van de goddelijke natuur' zijn (vgl. 2 Petr. 1:4), dan is het duidelijk dat de apostel daar spreekt over de ware gelovigen.² De woorden in deze verzen zijn als volgt: 'Gelijk ons Zijn Goddelijke kracht alles wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken heeft, door de kennis Desgenen Die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd; door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloeden zijt het verderf dat in de wereld is door de begeerlijkheid' (2 Petr. 1:3-4). Over de 'goddelijke natuur' en de 'begeerlijkheid' wordt hier duidelijk gesproken

2. Noot vertaler: Jonathan Edwards spreekt hier consequent over 'saints' en 'true saints', wat wij als 'ware heiligen' zouden moeten vertalen. Deze wijze van spreken kennen wij echter niet zozeer in het Nederlands, en het kan verwarring veroorzaken. Daarom geef ik het weer als 'ware gelovigen'.

als over twee tegenovergestelde beginselen in de mens. Zij die in de wereld zijn, en die mensen van de wereld zijn, hebben alleen het laatste beginsel. Maar van deelhebben aan de goddelijke natuur wordt gesproken als eigen aan hen die onderscheiden en afgescheiden zijn van de wereld door de vrije en soevereine genade van God. Hij geeft hun die aan het verderf van de wereld van goddeloze mensen ontkomen zijn, alles wat tot het leven en de godsvrucht behoort, door de kennis van Hem. Door hen te roepen tot heerlijkheid en deugzaamheid en hun de buitengewoon grote en kostbare beloften van het Evangelie te geven. Over het deelhebben aan de goddelijke natuur wordt niet alleen gesproken als een bijzonderheid van de ware gelovigen, maar ook als een van de hoogste voorrechten van de ware gelovigen.

Natuurlijke mensen

Dat zij die geen zaligmakend deel in Christus hebben, niet de smaak en het besef hebben van geestelijke dingen, van de goddelijke waarheid en uitnemendheid die een ware gelovige heeft, blijkt uit 1 Korinthe 2:14: 'Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.' De natuurlijke mens wordt hier tegenover de geestelijke gesteld, of iemand die de Geest heeft. Dat blijkt uit de voorgaande en volgende verzen.

Wij hebben reeds aangetoond dat de Schrift verklaart dat alle ware gelovigen zulke personen zijn, en geen andere. Daarom worden met natuurlijke mensen degenen bedoeld die de Geest van Christus niet hebben en niet van Hem zijn. Maar hier wordt ons duidelijk geleerd dat een natuurlijk mens volkomen verstoken is van enig gevoel, waarneming of onderscheid van de dingen van de Geest. Dat wordt ons geleerd door de woorden 'ze zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan'. Zoverre zijn ze voor hem 'dwaasheid'. Hij is een volslagen vreemdeling, zodat hij niet weet wat het spreken over zulke dingen betekent. Het zijn voor hem woorden zonder betekenis. Hij weet er niets meer van dan een blind mens van kleuren weet.

Daaruit volgt dat het gevoel voor de dingen van de godsdienst dat een natuurlijk mens heeft, niet alleen niet in dezelfde mate, maar in niets van dezelfde aard is als dat wat een ware gelovige heeft. En bovendien, als een natuurlijk mens de vrucht van de Geest zou hebben, die van dezelfde aard is als wat een geestelijk mens heeft, dan zou hij in zichzelf de dingen van de Geest van God ervaren. Hoe kan men dan zeggen dat hij er zo'n vreemdeling van is, en het niet kan waarnemen of onderscheiden?